

KUTSESTANDARD

KUTSENIMETUS				
Laevapere reakoosseisu liige				
Kutsetase	Kutsenimetus	Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel	EKR¹ tase
I	Laevapere reakoosseisu liige	Madrus	Madrus, Vahimadrus	2.
		Laevamotorist	Laevamotorist	2.
		Laevaelektrik	Laevaelektrik	2.
		Laeva külmutusseadmete masinist	Laeva külmutusseadmete masinist	2.
II	Laevapere reakoosseisu liige	Vanemmadrus	Vanemmadrus	3.
III				
IV				
V				

¹ EKR- Eesti kvalifikatsiooniraamistik. Tasemekirjeldused vt Kutseeadus lisa 1

A-OSA KUTSEKIRJELDUS
A.1 Töövaldkonnad ja ametinimetused

Laeva reakoosseisu liikmed töötavad laevadel.

Enamlevinud ametinimetused on nooremadrus, adrurus, vahimadrus, vanemadrus, pootsman, avamerekalur, motorist, vahimotorist, vanemmotorist, elektrik, masinist, adrurus-motorist.

A.2 Töö eesmärk ja sisu lühikirjeldus tasemeti

Laevapere reakoosseisu liikme töö sisuks on laevatööde teostamine, häirekohustuste täitmine ja vahiteenistuses osalemine.

Adrurus I	Teostab laevatöid vastavalt saadud korraldustele. Täidab iseseisvalt samalaadseid ja korduvaid tööülesandeid
Vahimadrus I	Osaleb navigatsioonivahis ja teostab laevatöid vastavalt saadud korraldustele. Täidab iseseisvalt samalaadseid ja korduvaid tööülesandeid
Laevamotorist I	Osaleb masinavahis ja teostab laevatöid vastavalt saadud korraldustele. Täidab iseseisvalt samalaadseid ja korduvaid tööülesandeid
Laeva külmutus-seadmete masinist I (edaspidi KLM masinist)	Teostab külmutus- ja kliimaseadmetega seotud töid vastavalt saadud korraldustele. Täidab iseseisvalt samalaadseid ja korduvaid tööülesandeid.
Laevaelektrik I	Teostab laeva elektriseadmete ja –süsteemidega seotud töid vastavalt saadud korraldustele. Täidab iseseisvalt samalaadseid ja korduvaid tööülesandeid
Vanemadrus II	Teostab ja juhendab tekitöid ning osaleb navigatsioonivahis. Täidab päästevahendi vanema kohustusi.

A.3 Töö osad ja tegevused
Kutsetase

	I	II
1. Laevatööde teostamine		
1.1 Tekitööd	X	X
1.2 Masinatööd	X	X
1.3 Laevatööde juhendamine		X

Spetsialiseerumisega seotud töö osad ja tegevused:
Adrurus I, Vahimadrus I ja Vanemadrus II
2. Navigatsioonivahis osalemine

2.1 Vahiteenistuse- ja avariiprotseduuride järgimine	X	X
2.2 Ohutusvarustuse kasutamine	X	X
2.3 Laevasiseste side- ja alarmsüsteemide kasutamine	X	X
2.4 Roolimine ja roolikäskluste tundmine (eesti ja inglise keeles) ning täitmine	X	X
2.5 Audiovisuaalse vaatleja kohustuste täitmine	X	X

Vanemadrus II
3. Päästevahendi juhtimine

3.1 Päästevahendi ja valvepaadi vanema kohustuste täitmine		X
3.2 Päästevahendi mootori käsitlemine		X
3.3 Päästevahendi juhtimine ja päästetavate juhendamine		X

3.4 Signaaliseerimise ja asukoha märkimise vahendite kasutamine		X
3.5 Esmaabi andmine		X

Laevamotorist I, Laevaelektrik I ja Laeva KLM Masinist I		
4. Lukksepatööde teostamine		
4.1 Nõuded vastavalt Koostelukksepp I kutsestandardile	X	

Laevaelektrik I		
5. Elektritööde teostamine		
5.1 Nõuded vastavalt Elektrik I kutsestandardile	X	

Laevamotorist I		
6. Masinavahis osalemine		
6.1 Vahiteenistuse- ja avariiprotseduuride järgimine	X	
6.2 Ohutusvarustuse kasutamine	X	
6.3 Laevasiseste side- ja alarmsüsteemide kasutamine	X	
6.4 Masinavahi käskluste tundmine (eesti ja inglise keeles) ja täitmine	X	
6.5 Ohutusnõuete tundmine masinavahi, s.h. katlavahi pidamiseks	X	
6.6 Masinaruumi alarmsignaali tundmine ja tegutsemine nende alusel	X	
6.7 Tulekaitesüsteemide ja tulekustutusvarustuse tundmine ja kasutamine	X	
7. Laevamehhanismide kasutamine ja hooldamine		
7.1 Laeva jõuseadmete kasutamine	X	
7.2 Abimehhanismide ja -süsteemide kasutamine	X	
7.3 Laevamehhanismide hooldamine	X	

Laeva KLM Masinist I		
8. Laeva külmutus- ja kliimaseadmete kasutamine ja hooldamine		
8.1 Laeva külmutus- ja kliimaseadmete kasutamine ning ettevalmistamine tööks – käivitamine ja seiskamine	X	
8.2 Etteantud töörežiimide jälgimine, kõrvalekalletele reageerimine	X	
8.3 Laeva külmutus- ja kliimaseadmete hooldamine	X	

Laevaelektrik I		
9. Laeva elektriseadmete ja -süsteemide kasutamine ja hooldamine		
9.1 Laeva elektrisüsteemi käidutoimingute teostamine	X	
9.2 Töötamine tehnilise dokumentatsiooniga	X	
9.3 Elektriliste mõõtmiste teostamine	X	
9.4 Elektriohutusnõuete järgimine	X	

A.4 Töövahendid
Töös kasutatakse tööriistu (sh lukksepatöö tööriistu, elektritööriistu, erinevate seadmete ja süsteemide spetsiaalseid remondi- ja hooldusvahendeid) ja isikukaitsevahendeid vastavalt spetsialiseerumisele.

A.5 Töökeskkond ja eripära
Töö laeval võib olla rutiinne, sesoonne/periodiline, vaimset või füüsilist pingutust nõudev. Tööaeg võib olla paindlik ja vahetustega. Töötempo võib olla vahelduv, esineb töötamist nii väli- kui sisetingimustes, kõrgustes ja tervist kahjustavates töötingimustes. Tööeripära eeldab ujumisoskust.

A.6 Võimed ja isikuomadused

Laeva reakoosseisu liikmena töötamine nõuab täpsust ja kohusetundlikkust, füüsilise ja vaimse koormuse taluvust, eraldatuse talumist, koostöövõimet, õpivalmidust, püsivust ja rutiinaluvust.

A.7 Kutsealane ettevalmistus

Käesolev kutsestandard on kooskõlas “Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni” (STCW) kehtivate sätetega ning Vabariigi Valitsuse määrusega nr 273 ([RT I 2003, 70, 470](#)), 30. oktoobrist 2003, „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded, diplomeerimise kord ning diplomite ja kutsetunnistuste vormid”.

Antud kutsealal on haridustase määratlemata.

B-OSA KUTSENÕUDED

B.1 Kompetentsid

I kutsetase	II kutsetase
1. Laevatööde teostamine	
1.1 Tekitööd	
1.1.1 Teostab haalamisoperatsioone - kasutab sildumise, puksiir- ja ankruseadmeid, kasutab trosse ja otsi taglase- ja haalamistöodel, valmistab ette lootsiredeli või -tõstuki ja paigaldab laevatrepi	
1.1.2 Teostab lastioperatsioone - stauib ja kinnitab lasti lähtudes korraldustest ja lasti põhiomadustest, kasutab lastiseadmeid, vastavalt korraldustele jälgib lasti seisundit ja teavitab lastikahjustustest	
1.1.3 Teostab teki hooldustöid - värvib, õlitab ja puhastab laeva ja laevaseadmeid vastavalt etteantud juhiste ja kasutusjuhendile	
1.1.4 Kasutab päästeseadmeid vastavalt juhenditele	
1.2 Masinatööd	
1.2.1 Abistab punkerdusoperatsioonides	
1.2.2 Abistab pilsivee- ja ballastioperatsioonides	
1.3 Laevatööde juhendamine	
	1.3.1 Tunneb laevahooldustööde tehnoloogiaid
	1.3.2 Juhendab töö teostajaid ja kontrollib ülesannete täitmist

Madrus I, Vahimadrus I ja Vanemmadrus II

2. Navigatsioonivahis osalemine (STCW osa A - II/4 alusel)

2.1 Vahiteenistuse- ja avariiprotseduuride järgimine

2.1.1 Mõistab vahiohvitseri käsklusi ja suhtleb temaga vahiteenistust puudutavates küsimustes

2.1.2 Täidab vahipidamise ja vahivahetuse protseduure

2.1.3 Teab laeva ohutusstruktuuri ülesehitust ja tunneb häiresignaale

2.1.4 Täidab merereostuse vältimise eeskirju

2.2 Ohutusvarustuse kasutamine

2.2.1 Oskab kasutada ohutusvarustust

2.2.2 Oskab reageerida häda- ja häiresignaalidele ning merereostusele

2.2.3 Väldib valesid hädasignaale ja tunneb valesignaali juhusliku sisselülitamise vältimise meetmeid

2.2.4 Oskab leida ohutusvarustust vastavalt tingmärkidele ja tulekaitseplaanile laevas

2.2.5 Tunneb turvariske, suudab avastada turvaintsidente ja oskab vastavalt tegutseda

2.3 Laevasiseste side- ja alarmsüsteemide kasutamine

2.4 Roolimine ja roolikäskluste tundmine (eesti ja inglise keeles) ning täitmine

2.4.1 Oskab kasutada kompasid

2.4.2 Oskab täita roolikäsklusi
2.4.3 Oskab üle minna automaatroolilt käsijuhtimisele ja vastupidi
2.5 Audiovisuaalse vaatlaja kohustuste täitmine
2.5.1 Tunneb laevade tulesid ja helisignaale
2.5.2 Oskab teostada laeva ümbruse vaatlust navigatsioonivahis

Vanemmadrus II	
3. Päästevahendi juhtimine (STCW osa A-VI/2-1 alusel)	
	3.1 Päästevahendi ja valvepaadi vanema kohustuste täitmine
	3.2 Päästevahendi mootori käsitsemine
	3.3 Päästevahendi juhtimine ja päästetute juhendamine
	3.4 Signaliseerimise ja asukoha märkimise vahendite kasutamine
	3.5 Esmaabi andmine

Laevamotorist I, Laevaelektrik I ja Laeva KLM Masinist I	
4. Lukksepatööde teostamine (Nõuded vastavalt Koostelukksepp I kutsestandardile)	

Laevaelektrik I	
5. Elektritööde teostamine (Nõuded vastavalt Elektrik I kutsestandardile)	

Laevamotorist I	
6. Masinavahis osalemine (STCW osa A-III/4 alusel)	
6.1 Vahiteenistuse- ja avariiprotseduuride järgimine	
6.1.1 Mõistab vahimehhaaniku käsklusi ja suhtleb temaga vahiteenistust puudutavates küsimustes	
6.1.2 Täidab masinavahi ja vahivahetuse protseduure	
6.1.3 Teab laeva ohutusstruktuuri ülesehitust ja tunneb häiresignaale	
6.1.4 Täidab merereostuse vältimise eeskirju	
6.2 Ohutusvarustuse kasutamine	
6.2.1 Oskab kasutada ohutusvarustust ja evakuatsiooniteid	
6.2.2 Oskab reageerida häda- ja häiresignaalidele ning merereostusele	
6.2.3 Oskab leida ohutusvarustust vastavalt tingmärkidele ja tulekaitseplaanile laevas	
6.2.4 Tunneb turvariske, suudab avastada turvaintsidente ja oskab vastavalt tegutseda	
6.3 Laevasiseste side- ja alarmsüsteemide kasutamine	
6.4 Masinavahi käskluste tundmine (eesti ja inglise keeles) ja täitmine	
6.5 Ohutusnõuete tundmine masinavahi sh katlavahi pidamiseks	
6.6 Masinaruumi alarmsignaalide tundmine ja tegutsemine nende alusel	
6.6.1 Tunneb tule ja vee avastamissüsteemide	

heli- ja valgussignaale ja tegutseb vastavalt protseduureeglitele	
6.6.2 Tunneb tulekustutussüsteemide heli- ja valgussignaale ja tegutseb vastavalt protseduureeglitele	
6.6.3 Mõistab alarmpaneeli signaalide ülesehitust ja oskab tegutseda alarmsignaalide korral	
6.7 Tulekaitsesüsteemide ja tulekustutusvarustuse tundmine ja kasutamine	
6.7.1 Tunneb laeva tulekaitsesüsteemide liigitust ja ülesehituse põhmõtteid	
6.7.2 Tunneb masinaruumi tulekustutusvarustuse paigutust ja oskab neid kasutada	
7. Laevamehhanismide kasutamine ja hooldamine (STCW osa A - III/4 alusel)	
7.1 Laeva jõuseadmete kasutamine	
7.1.1 Tunneb laeva jõuseadmete liigitamist, tööpõhimõtteid ja ehitust	
7.1.2 Oskab mehhanisme tööks ette valmistada, käivitada, jälgida nende töörežiime ja seisata	
7.1.3 Tunneb ja kasutab jõuseadmeid teenindavaid abimehhanisme ja süsteeme	
7.1.4 Oskab tegutseda etteantud töörežiimidest kõrvalekallete puhul	
7.2 Abimehhanismide ja –süsteemide kasutamine	
7.2.1 Tunneb abimehhanismide ja –süsteemide liigitamist, tööpõhimõtteid, ehitust ja kasutamist	
7.2.2 Kasutab katelseadmeid ja aurusüsteeme vastavalt kasutusjuhendile	
7.3 Laevamehhanismide hooldamine	

Laeva KLM Masinist I

8. Laeva külmutus- ja kliimaseadmete kasutamine ja hooldamine

8.1 Laeva külmutus- ja kliimaseadmete kasutamine ning ettevalmistamine tööks – käivitamine ja seiskamine

8.1.1 Tunneb laeva külmutus- ja kliimaseadmete liigitamist, tööpõhimõtteid ja ehitust

8.1.2 Oskab külmutus- ja kliimaseadmeid tööks ettevalmistada, käivitada, jälgida nende töörežiime ja seisata

8.1.3 Tunneb ja kasutab külmutus- ja kliimaseadmeid teenindavaid abimehhanisme ja süsteeme

8.1.4 Oskab tegutseda etteantud töörežiimidest kõrvalekallete puhul

8.2 Etteantud töörežiimide jälgimine,

kõrvalekalletele reageerimine	
8.3 Laeva külmutus- ja kliimaseadmete hooldamine	

Laevaelektrik I
9. Laeva elektriseadmete ja – süsteemide kasutamine ja hooldamine

9.1 Laeva elektrisüsteemi käidutoimingute teostamine	
9.2 Töötamine tehnilise dokumentatsiooniga	
9.3 Elektriliste mõõtmiste teostamine	
9.4 Elektriohutusnõuete järgimine	

B.2 Läbivad kompetentsid ja baasteadmised
Baasteadmised

I kutsetase	II kutsetase
1. Kodanikuteadmised	
1.1 Majanduse ja ettevõtluse alused	
1.2 Suhtlemise alused	
1.3 Asjaajamise alused	
1.4 Arvutikasutamine AO2, AO7 tasemel	
2. Laev ja laevaseadmed	
2.1 Terminoloogia	
2.2 Laevaseadmed ja –süsteemid	
3. Baasteadmised ja rakendatavad ettevaatusabinõud erinevat tüüpi lasti (sh punker) puhul ja IMDG märgistuse tundmine	
	4. Juhendamine
	5. Tööohutus

Spetsialiseerumistega seotud baasteadmised
Laevamotorist I
6. Soojustehnika ja jõuseadmete töö alused
Laeva KLM Masinist I
7. Tehnilise termodünaamika ja külmutusseadmete töö alused
Laevaelektrik I
8. Elektritehnika ja elektrimasinate töö alused
Läbivad kompetentsid

I kutsetase	II kutsetase
1. Kasutab seadmeid ja töövahendeid vastavalt kasutusjuhenditele	
2. Täidab tööohutusnõudeid	

B.3 Muud nõuded

- Baasväljaõpe „Ellujäämine ekstreemsetes olukordades merel” vastavalt STCW reeglile A-VI/1 (I, II kutsetase).
- Päästevahendite ja valvapaadi vanema väljaõpe vastavalt STCW reeglile A-VI/2-1 (Vanemmadrus II kutsetase).
- Meresõidupraktika vastavalt Vabariigi Valitsuse 2003 aasta 30. oktoobri määrusele nr 273 ([RT I 2003, 70, 470](#)) „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded, diplomeerimise kord ning diplomite ja kutsetunnistuste vormid” (I, II kutsetase).

C-OSA ÜLDINFO JA LISAD

C.1 Üldteave	
1. Kutsestandardi number kutseregistris	Laevapere reakoosseisu liige I 12-09062011-4.38/5ps Laevapere reakoosseisu liige II 12-09062011-4.39/3ps
2. Kutsestandardi koostajad	Anti Hirvoja, <i>Veeteede Amet</i> Elmar Oja, <i>Veeteede Amet</i> Enn Kreem, <i>Laevaomanike Liit</i> Heino Punab, <i>Eesti Mereakadeemia</i> Jaanus Kuiv, <i>Eesti Meremeeste Sõltumatu Ametiühing</i> Jüri Kask, <i>Eesti Laevamehaanikute Liit</i> Jüri Lember, <i>Eesti Meremeeste Sõltumatu Ametiühing</i> Kaie Piiskop, <i>Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus</i> Rein Ausmees, <i>Eesti Mereakadeemia Merekool</i> Rein Raudsalu, <i>Eesti Mereakadeemia, Kaptenite Klubi</i> Vahur Ausmees, <i>kapten</i> Kersti Rodes, <i>Kutsekoja koordinaator</i>
3. Kutsestandardi kavandi tutvustamine	I osa – kevad 2008 II osa – sügis 2008
4. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
5. Kutsenõukogu otsuse number ja kuupäev	29.12.2010 nr 7
6. Kutsestandardi kehtivusaeg	Kuni 01.01.2014
7. Kutsestandardi versioon	uustöötlus
8. Kutsenõukogu alavaldkond	Laevandus
9. Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (NACE)	Valdkond 632 "Veondusega seotud ja veondust abistavad tegevusalad; reisibüroode tegevus"
10. Ametite klassifikaator (ISCO)	8. pearühm "Seadme ja masinaoperaatorid", kood 8340.
11. Kutset omistav organ	Veeteede Amet Vabariigi Valitsuse volitusel
12. Kutsekoda	www.kutsekoda.ee
13. Viited õppekavadele eesti hariduse infosüsteemis	www.ehis.ee

C.2 Teave kutse andmise kohta
C.3 Kutsenimetuse võõrkeeles
Inglise keeles

Level	Title	Specialisation
I	Member of ships rating crew	Ratings forming navigational watch/ Ordinary Seaman Deck and engine ratings Ratings at support level A ship's motorman A ship's refrigerating plant attendant A ship's electrician
II		Able Seaman
III		
IV		
V		
Vene keeles		
Уровень	Название	Специализация

I	Член рядового состава	Матрос /Вахтенный матрос Судовой моторист Судовой рефмашинист Судовой электрик
II		Старший Матрос
III		
IV		
V		

C.4 Kasutatud materjalid

C.5 Kutsesüsteemi terminid ja seletused

Kutsesüsteem – on osa õpitulemuste tunnustamise kvalifikatsioonisüsteemist. Kutsesüsteem seob haridussüsteemi tööturuga.

Kutse – hindamise ametlik tulemus, mis saadakse, kui kutset andev organ otsustab, et isikul on kutsealal vajalik kompetentsus, mille tase on määratud asjakohases kutsestandardis.

Kutseala – samalaadset kompetentsust eeldav tegevusvaldkond.

Kutsetegevuse valdkond – tegevusvaldkond, mis hõlmab mitut lähedast kutseala.

Kompetentsus – edukaks kutsealaseks tegutsemiseks vajalik teadmiste, oskuste, kogemuse ja hoiakute kogum.

Kutsestandard – dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning esitatakse kutsealade ja -tasemete kompetentsusnõuded.

Kompetentsid – oskuste, teadmiste, võimete ja isikuomaduste kogumid, mis sisaldavad töö tegemiseks vajalikku iseseisvuse ja vastutuse määra, võimaldavad töötajal täita konkreetseid tööülesandeid ning väljenduvad tegevustena.

Kutsetase – kutsealal vajalike teadmiste, oskuste, iseseisvuse ja vastutuse ulatus.

Kutse andmine – kutset taotleva isiku kutsealase kompetentsuse kutsestandardis toodud nõuetele vastavuse hindamine, mille tulemusena väljastatakse taotlejale kutsetunnistus.

Kutsetunnistus – kutset tõendav dokument, mis tõendab isiku kutsealase kompetentsuse vastavust kutsestandardis kehtestatud nõuetele.

Kutsenõukogu – Kutsenõukogu on kutseasutuse juures tegutsev, võrdsetel alustel sama kutsetegevuse valdkonna töötajate, tööandjate, kutse- ja erialaühenduste ning riigi esindajatest koosnev haldusorgan.

Kutset andev organ – (edaspidi kutse andja) võib tegutseda kutseasutuse korraldatud avalikul konkursil (edaspidi konkurss) kutsenõukogu otsusega võitjaks kuulutatud ja kutseregistris sellekohast registreeringut omav juriidiline isik või tema asutus või riigi- või valitsusasutus.

Kutsekomisjon – komisjon kuhu kuuluvad valdkonna kutse andmisest huvitatud osapooled: spetsialistid, tööandjad, töötajad, koolitajad, kutse- ja erialaliitude esindajad, vajaduse korral klientide ja tarbijate esindajad, samuti teised huvitatud osapooled.

Kutseregister - on riigi andmekogu, milles kogutakse, säilitatakse ja süstematiseeritakse teavet kutsenõukogude, kutsealade, kutsestandardite, kutse andjate ja kehtivate kutsetunnistuste kohta.

C.6 LISAD

Kvalifikatsiooniraamistik²

Lisa 1

Kvalifikatsiooniraamistiku tasemete kirjeldused määratlevad haridussüsteemi õpitulemuste ja kutsete süsteemi kutsetasemete üldnõuded

	Teadmised (eristatakse teoreetilised ja faktiteadmised)	Oskused (eristatakse kognitiivseid: loogilise, intuiitivse ja loova mõtlemise kasutamine ja praktilisi oskusi: käelised oskused ning meetodite, materjalide, tööriistade ja vahendite kasutamine)	Vastutuse ja iseseisva tegutsemise ulatus
1. tase	Üldteadmised	põhioskused lihtsamate (töö) ülesannete täitmiseks	töötab või õpib otsesel juhendamisel piiritletud situatsioonis
2. tase	põhilised tööalased või õppesuunaalased faktiteadmised	põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita (töö) ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid	töötab ja õpib juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega
3. tase	teadmised tööalaste või õppesuunaalaste faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta	kognitiivsed ja praktilised oskused (töö) ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks, valides ja rakendades põhimeetodeid, töövahendeid, materjale ja teavet	vastutab töö- või õppeülesannete täitmise eest kohandab probleemide lahendamisel enda käitumist vastavalt olukorrale
4. tase	tööalased või õppesuunaalased laiaulatuslikud fakti- ja teooriate teadmised	tööalased või õppesuunaalased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks	juhib ise oma tööd ja õppimist vastavalt juhtnõuetele situatsioonides, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda juhendab kaaslaste tavatööd, võtab mõningase vastutuse töö ja õppetöö hindamise ja edendamise eest
5. tase	tööalased või õppesuunaalased põhjalikud, spetsialiseeritud, faktilised ja teoreetilised teadmised ning teadlikkus oma teadmiste piiridest	igakülgset kognitiivset ja praktilist oskust abstraktsetele küsimustele loovate lahenduste leidmiseks	juhib ja juhendab töö- ja õppesituatsioone, kus võivad juhtuda ettearvamatud muutused, kontrollib ja arendab enda ja teiste tegevust
6. tase	tööalased või õppesuunaalased süvateadmised, sh kriitiline arusaam teooriatest ja	meisterlikkust ja novaatorlikkust demonstreerivad arenenud oskused konkreetsete tööalaste või õppesuunaalaste keeruliste ja ettearvamatute probleemide	juhatab keerulisi tehnilisi või kutsealaseid tegevusi või projekte, võtab vastutuse otsuste langetamise eest ettearvamatutes töö- või õppesituatsioonides

² Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemed vastavad Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule.

Alus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas (ELT C 111; 06.05.2008, lk 1–7)

	printsipidest	lahendamiseks	
			vastutab üksikisikute ja rühmade kutsealase arendamise juhtimise eest
7. tase	<p>väga spetsialiseeritud, osaliselt tööalaste või õppesuunaalaste teadmiste esirinnas olevad teadmised, millel rajaneb originaalne mõtlemine</p> <p>kriitiline teadlikkus tööalastest või õppesuunaalastest ja eri valdkondade vahelistest probleemidest</p>	<p>spetsialiseeritud probleemilahendamise oskused, mis on vajalikud teadus- ja/või innovatsioonitegevuses, selleks et luua uusi teadmisi ja protseduure ning siduda eri valdkondade teadmisi</p>	<p>juhib ja muudab töö- või õppesituatsioone, mis on keerukad, ettearvamatud ja nõuavad uut strateegilist käsitlust</p> <p>võtab vastutuse kutseteadmistesse ja -tegevusse panuse andmise eest ja/või kontrollib meeskondade strateegilist tegutsemist</p>
8. tase	<p>teadmised, mis on tööalaste või õppesuunaalaste ja valdkondadevaheliste teadmiste esirinnas</p>	<p>eriti arenenud ja spetsialiseeritud oskused ja tehnikad, kaasa arvatud süntees ja hindamine, mis on vajalikud kriitiliste küsimuste lahendamiseks teadus- ja/või innovatsioonitegevuses ja olemasolevate teadmiste või kutseoskuste täiendamiseks ning uuesti määratlemiseks</p>	<p>omab autoriteeti ja demonstreerib oma novaatorlikkust, iseseisvust, teadus- ja kutsealast meisterlikkust ning pidevat pühendumust uute ideede või protsesside arendamisel töö- või õppesituatsioonide, sh teadustöö, esirinnas</p>

Lisa 2

Kutsekvalifikatsioonitasemete kirjeldused 2001. aastal vastu võetud kutseaduse alusel

Kutsekvalifikatsioonid 2001. aastal vastu võetud kutseaduse alusel jagunevad viieks tasemeks, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim:

- 1) I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;
- 2) II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;
- 3) III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmistele ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;
- 4) IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;
- 5) V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.